

Sobota

Uredništvo in upravnništvo Kranj, Bleiweisova 7 — Ček. rač. št. 17.497 — Rokopisise ne vračajo
Izhaja vsako soboto — Naročnina meseč. din 4.—, četrtlet. din 12.—, pollet. din 23.—, celolet. din 45.— — Inzerati po tarifi

LETO II.

KRANJ, 28. MAJA 1938

STEV. 22.

Tesnobni trenutki

Dogodki prejšnje sobote so zdramili celo tiste, ki so bili trdno prepričani, da svetovnemu miru v l. 38. ne grozi nobena nevarnost. Zbiranje nemških čet ob češki meji in to takrat, ko so se razvele zaradi občinskih volitev vse politične strasti, je spominjalo vse preveč na avstrijski primer, da bi čehoslovaška vlada in in ljudstvo in svetovna javnost mogli imeti to za malenkostne pomladanske vežbe, kakor so trdili s pruskim cinizmom nemški generali.

Notranje razmere v Čehoslovaški in ves svetovni položaj je bil pred tednom dni tako ugoden, da bi ga vsak napadalec hotel izkoristiti. V zvezi z občinskimi volitvami je voditelj sudetskih Nemcev Henlein razgrel nemški šovinizem do žarenja. Avstrijski uspeh je bil še svež, posledice, ki bodo iztrezile avstrijsko prebivalstvo, so se pokazale šele samo v Göringovem govoru v Linzu, propaganda na tej podlagi je bila še uspešna. Čehoslovaška vlada še ni utegnila organizirati svojega odpora še ni vedela, ali so zadostne množice za njeno politiko ali ne. V Ženevi so pravkar zmagali na vsej črti fašistični napadalci. Podprla jih je Anglija s svojim konservativnim lisjakom lordom Halifaxom. Ali ni bil napadalec torej upravičen pričakovati, da bodo ob novem udarcu zapadne demokracije velesile zopet vsaj dobrohotno nevtralne?

Trenutek za napad je bil nadvse ugoden. Zgodilo pa se je, česar napadalci po svojih dolgoletnih izkušnjah niso pričakovali.

V eni noči je čehoslovaška vlada mobilizirala rezerviste in jih poslala na vsa strateško važna mesta. Mobilizacija je delovala brezhubno. Pokazalo se je vnovič, da nihče ne sme podcenjevati vojaško pest majhnih narodov. Celu na nacional-socialistične naduteže je nekoliko presenečujoče vplival češki bajonet, ki je bil naperjen proti njim. Popolnoma pa je objestne vojne hujskače porazila mogočna fronta vseh velikih držav, ki so vendarle enkrat zadržale premišljeni in pripravljeni udarec. Niti konservativna Anglija ni mogla mirno gledati, kako ji nemški imperializem še nadalje izpodjeda srednjo Evropo.

Fronte so postale jasne. Razen nekaj manjših držav, ki hočejo s svojo vratolomno, samo fašističnim državam koristno politiko zapraviti lastno samostojnost, se je ves svet uprl nasilju tistih 10% ki jih je lansko leto javno postavil na sramotni oder predsednik Roosevelt. To pomeni, da je v vojnem spopadu stvar fašistov izgubljena, tudi če bi njihov blok resnično ostal tako enoten, kakor se vedno širokoustijo.

Ali pa smemo upati, da so se fašistični napadalci čisto iztreznili?

Ne, napadalci so se samo umaknili. Ob prvi ugodni priliki pa bodo spet poskusili udariti. In ta prilika ni niti tako daleč. Države, ki jim primanjkuje surovin, države, ki po čehoslovaški izkušnji ne morejo misliti na izdatno podporo pri svojem oboroževanju, države, ki so danes že skoro pri koncu s svojimi gospodarskimi silami — te države morajo ali udariti ali pa doživeti popoln zlom doma. Njihovi voditelji se morajo odločiti za prvo možnost, če hočejo ali nočejo. Samo njihovi narodi pa jim lahko vsilijo drugo možnost. Mnogo manj krvava bi bila druga pot. Katero pot si bo izbrala zgodovina, ne vemo, to pa vemo popolnoma gotovo, da smo na

Slovenski javnosti!

Stoletja in stoletja se že borimo za svoj obstanek. Borba na gospodarskem, socialnem, kulturnem in političnem polju je bila zelo težka in je zahtevala mnogo žrtev. Toda bolj kot kdajkoli prej bi se moralo danes slovensko ljudstvo zavedati svojih velikih nalog in dolžnosti, ki jih ima napram sebi in svojim potomcem. Bolj kot kdajkoli bi se morali Slovenci danes zavedati, da nam je kot malemu visoko kulturnemu jugoslovanskemu narodu zagotovljena bodočnost samo v tem slučaju, če bomo znali varovati to, kar smo si priborili in če bomo znali vzgojiti in pripraviti svoj rod tako, da bo krepko in neomajno stal na braniku svoje kulture.

Premnogi znaki kažejo, kako se pojavlja med slovanskim ljudstvom težka bolezen, ki postaja vedno hujska. Ti znaki notranjega razkroja, ki so prodrli ponekod že do korenin, terjajo, da se jim posveti vsa pažnja in pozornost, da ne postanejo usodni. Temu niso krive samo današnje slabe socialne razmere; so še drugi vzroki, ki ogrožajo naše moralno in fizično zdravje, našo moč in napredek. Vedno bolj prihajamo do zaključka, da je bodočnost naroda najtesneje povezana z njegovo moralno krepkostjo. In kje so vzroki, da se ruši ta krepkost? Alkoholizem, ki ga nikakor ne smemo pojmovati samo kot pijanost, marveč kot vsesplošno zlo, ki mu je sam kot tak posredni ali neposredni spremljevalec, je prizadejal mnogo škode v našem narodnem gospodarstvu, mnogo je škodoval rasti naše narodne kulture in napravil mnogo socialnega gorja. Kjer ni treznosti, tam je beg iz življenja, kjer ni značajnosti, tam je omahljivost, kjer ni volje in moči, tam je obup.

Preveč puščamo Slovenci v nemar, da se razraščajo destruktivne sile al-

koholizma, premalo si prizadevamo zavarovati se proti njemu in njegovim zlim posledicam. Premalo se zavedamo, da je alkoholno vprašanje za Slovence najbolj pereč problem gospodarske, socialne, kulturne in prosvetne politike in da bi ga kot takega bilo treba reševati. Alkoholno vprašanje je zadeva vseh Slovencev in zato mora napram njemu zavzeti stališče ves narod.

Da se vzbudi za to vprašanje potrebno zanimanje, bo letos od 28. maja do 4. junija treznostni teden. Uverjeni smo, da se bo vzbudilo potrebno zanimanje, uverjeni pa smo tudi, da bo vsak posameznik storil svojo dolžnost.

Bodimo trezni in propagirajmo treznost povsod. Pomagajmo tistim, ki imajo slabo voljo, da se opomorejo. Starši vzgajajte otroke v tem duhu in jih navajajte k abstinenci! Pristopajte v treznostne organizacije in jih podpirajte duhovno in stvarno.

Castno predsedstvo:

Dr. Natlačen Marko, ban dravske banovine; dr. Gregorij Rožman, škof ljubljanski; dr. Golija Vladimir, predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani; dr. Ravnihar Vladimir, podpredsednik mestne občine ljubljanske; dr. Juvan Alojzij, predsednik mestne občine mariborske; Alojzij Mihelčič, predsednik mestne občine celjske.

Pripravlj. odbor Lige proti alkoholizmu; Zveza kulturnih društev; Prosvetna zveza; Jugoslovansko učiteljsko združenje, sekcija za dravsko banovino; Slomškova družba; Gasilska zajednica za dravsko banovino; Dravska skavtska župa; Osrednji odbor društva Branibor; Delavska zbornica; Zbornica za trgovino, obrt in industrijo; Dravski banovinski odbor Rdečega križa; Jugoslovanska ženska zveza, sekcija za dravsko banovino; Jugoslovanska Unij za zaščito dece.

Enotna fronta

za mir, svobodo in demokracijo

Praga, sredi maja — Razburljivi politični dogodki zadnjih tednov so povzročili pri nekaterih tenkovestnežih, da so s skrbjo povpraševali, da — li vsled dogodkov v političnem svetu ni ogrožen zlet in če se bo vršil? Na te

pragu usodnih dogodkov in odločilnih bojev.

Tudi za slovenski narod ne more biti več izbire, na kateri strani bo stal v bližajočih se mnogo bolj težkih trenutkih kot so bili l. 1918. Kakor ne bomo pozabili, da so nam Čehoslovaki s svojim požrtvovalnim bojem proti habsburški monarhiji mnogo pripomogli vsaj k tej narodni svobodi, kolikor je uživamo, prav tako se zavedamo, da moremo svoj narodni obstoj zagotoviti le z bojem na strani demokracije čehoslovaške republike in njenih zaveznice.

Se bolj trdne vezi, kot so nas vezale s Čehoslovaki v preteklosti, nas bodo vezale v bodočnosti. Bratskemu slovanskemu narodu obljublamo, da naše ozemlje ne bo nikoli prehodno ozemlje, preko katerega bi si fašistični zaročniki proti vsemu človeštvu pošiljali pomoč drug drugemu. Posnemali bomo Slovenci velike zglede junaskih narodov iz najnovejše dobe in si obenem z njimi priborili narodno svobodo, mir in lepšo bodočnost za vse delovno ljudstvo.

nestvarne in neutemeljene skrbi krepko odgovarja ČOS:

Jubilejni X. vsesokolski zlet v Pragi se bo vršil! Prav radi tega, ker so bile v zadnjih dneh politične razmere tako napete se bo zlet vršil, da dokazemo svetu svojo zrelost in moč, svoj narodni ponos ter svojo zavednost. V dokaz kako krepka volja družni ne samo pripadnike Sokola, temveč tudi delavske telovadne enote in čehoslovaške Orle v borbi za svobodo in mir naj nam služi skupna obrambna izjava Čehoslovaške Sokolske Občine, Zveze delavskih telovadnih enot in čehoslovaške Orle izdana 1. maja 1938. To je edini odgovor onim, ki rovarijo proti bratski demokraciji državi. Pravijo, da so dogodki, ki jih doživljamo slični onim iz leta 1914. Če je to res, tedaj naj se zavedajo osvajači svobodoljubne demokracije države, da bo v trenutku, ko bo prestopil mejo le eden teh osvajačev zabeležilo poleg rednih tudi na tišče bajonetov delavskih, sokolskih in orlovskih bataljonov v borbi za svobodo in mir. V tej borbi ne bomo osamljeni, to nam bodo dokazali na X. vsesokolskem zletu bratski jugoslovanski, bolgarski, poljski telovadci in zastopniki vseh naših zavezniških držav.

Praški vsesokol. zlet bo dokazal celmu svetu strnjeno slovenskih vrst!

USTAVA KRALJEVINE
JUGOSLAVIJE

§ 4. Državljanstvo je v kraljevini eno. VSI DRŽAVLJANI SO PRED ZAKONOM ENAKI. Vsi uživajo enako zaščito oblastev.

ZAKON O TISKU

§ 1. Tisk je svoboden. Svoboda tiska sestoji iz tega, da se neovirano izražajo misli v novinah ali drugih tiskanih predmetih...

ČESKOSLOVENSKA BESEDA
JUGOSLOV. ČEŠKOSLOV. LIGA
SOKOLSKO DRUŠTVO
KRANJ

vabijo na počastitev rojstnega dne
prezidenta čehoslovaške republike

dr. Edvarda Beneša

in polrditev obljube

zvestoba za zvestobo

Manifestacija se vrši v nedeljo, dne
29. maja 1938 ob 11. uri dopoldne
v telovadnici v Narodnem domu.

Dr. Edvard Beneš

V soboto 28. maja praznuje dr. Edvard Beneš, prezident čehoslovaške republike svoj 54. rojstni dan. Ne praznuje ga sam, osamljen v samoti! Z njim ga praznuje ves čehoslovaški narod, cela čehoslovaška republika z vsemi manjšinami, neizvzemi pa metnih sudetskih Nemcev. Pa tudi mi Jugoslovani, zlasti še mi Slovenci imamo mnogo stvarnih razlogov, da se tega praznika veselimo in da obenem z drugimi slovanskimi narodi kar najiskrenejše častitamo, kajti praznik čehoslovaškega naroda je naš praznik in s tem tudi slovanski praznik! Ravnotako ne morejo ostati ob strani ostali neslovanski narodi, ki mislijo in čutijo pravilno — na demokratski način, kajti čehoslovaška republika se je v zadnji krizi pokažala kot zelena oaza prave demokracije v Srednji Evropi — ne malo po zaslugi svojega voditelja — prezidenta dr. E. Beneša.

Pa tudi ves ostali svet se bo spominjal tega jubileja, ker je le malo vodilnih mož, ki bi znali tako mirno in modro, odločno in dostojanstveno ter na osnovi realnih razlogov zagovarjati koristi mirnega sožitja med narodi in državami ter z vsemi silami pobijati vojno, za dosego imperijalističnih ciljev kot največje zlo nad človeštvom.

Zato je lahko ves svet hvaležen za ohrano tako dragocene vrednote kakor je mir. Le eno vrednoto še više cenijo vsi narodi, to je — svojo svobodo, svojo samostojnost! Le radi teh dobrin, če so v resnici in nevarnosti, je treba tvegati vojno, kadar ne za ležejo več nobena druga sredstva. Ni treba besedi, da uvidimo, kako odločno je v zadnjem času čehoslovaška republika pokazala z dejanji, da si hoče ohraniti svobodo — tudi z železjem v roki!

Prezident dr. E. Beneš in njegovi zvesti sodelavci točno pojmujejo današnjo misijo Čehoslovaške. Zato bo našla ČSR pot pravega sporazuma med narodi in državami in tako konkretno pokazala pot k splošnemu sporazumu in postala svetel vzor vsem moderno urejenim državam.

Ravnotako resno kakor svojo voljo do mirnega sožitja pa je bratska republika s svojim priljubljenim prezidentom na čelu baš zadnje dni pokazala tudi pripravljenost, z orožjem v roki braniti se proti vsem nasilnikom za mir, svobodo, demokracijo in pravice vseh svojih državljanov. Simpatije vseh slovanskih narodov so na njeni strani.

Prezidentu dr. Benešu, vztrajnemu ter idealnemu borcu za svobodo, mir in demokracijo izrekamo ob 54. rojstnem dnevu z globoko hvaležnostjo — najprisrčnejše čestitke!

Nemčija pred 20 leti in danes

Koncem maja l. 1918. so poskušali Nemci na zapadnem bojišču z obupnim naporom vseh sil priti do uspehov, ki bi jih dovedli do zmaganosnega zaključka od njih samih izzvine svetovne vojne. Toda to že ni bila več borba onih, ki se čutijo močne, ampak bil je zadnji podvig obupancev pred končno katastrofo. Maja l. 1918. je nastopil na bojnih poljanah od Verduna do morja preokret, nemška ofenziva je bila zlomljena in prihajal je čas, ki je prinašal zmago zaveznikom ter poraz Nemčije. Tak je bil bonec prave vojne.

Tudi danes vlada vojna vihra, za enkrat samo še na diplomatičnem polju, ki zahteva ogromne oboroževalne izdatke, najbrže večje kot pred 20 leti. In v tem diplomatskem boju predstavlja Nemčija zopet — napadalca! Razlika obstoja samo v tem, da je imela Nemčija pred 20 leti za zaveznico še Avstro-ogrsko monarhijo in dvoje drugih držav, dočim se danes naslanja edinole na os Rim — Berlin, katere realnost pa še ni popolnoma dognana posebno če pomislimo, da je veliki fašistični svet točno 10 dni po Hitlerjevem odhodu iz Rima proglasil 24. maj — to je dan vstopa Italije v svetovno vojno — za narodni praznik fašistične revolucije in da bo odslej naprej dan, ko je Italija napadla svoji bivši zaveznici Nemčijo in Avstrijo tudi praznik fašistične stranke.

Današnja diplomat. vojna z Nemčijo je v mnogočem podobna resnični vojni pred 20 leti. Tudi takrat so zaznamovali Nemci resnične taktične uspehe na frontah — toda pogazila jih je nasprotniška strategija kakor bo tudi politični razvoj v doglednem času neminovno krenil — proti Nemčiji

K R A N J

Kdo izziva?

Graška „Tagespost“, ki je znana po zlaganih in tendenciozno zavutih poročilih o nedavnih plujskih dogodkih je objavila v svojem večerniku od 21. l. m. pod bombastično tiskanim naslovom „Tschechische Hassorgien in Brünn“ tudi sledeči stavek, ki ga je treba zabeležiti in katerega navajamo najprej v originalu, da ja ne bi mogel kdo osporavati točnega prevoda:

„Vormittag gegen 9 Uhr sammelten sich wieder Studenten in der Nähe des deutschen Hauses an und versuchten durch Absingen tschechischer Nationallieder die Ruhe und Ordnung zu stören.“ (Okoli 9 ure dopoldne so se študentje zopet zbirali pred Nemškim domom in skušali s prepevanjem českih nacionalnih pesmi motiti mir in red.)

Pribijamo še enkrat, da je beseda o Brnu, glavnem mestu Moravske. Prepevanje českih nacionalnih pesmi v Brnu proglašajo torej „Tagespost“, ki je še pred par meseci klečevala pred Schuschniggom in njegovimi opodi, za motenje miru in reda v CSR. Sedaj pač morajo biti vsakomur jasni nameni in miselnost tistih fašističnih prenapetežev in osvajačev, ki si hočejo pokoriti cel svet.

Prepričani pa smo in zadnji dogodki nas v tem mnenju vedno bolj potrjujejo, da se bodo trde pruske glave razbile ob češkem kamnu in da bodo utonile v „gnoju človeštva“, kakor je blagovolil Hitler krstiti Slovanstvo v svoji znani knjigi „Mein Kampf“.

Opozarjamo samo še, da prihaja citirane „Tagesposte“ dnevno več tisoč izvodov v Jugoslavijo in da se jo dobi še vedno tudi v poštenih slovenskih javnih lokalih in hišah.

Kongres Strokovne komisije

Kakor je kongres URSSJ-a 18—19. aprila l. l. v Zagrebu potekel in sprejel sklepe v duhu edinstva delavskega razreda Jugoslavije, tako je tudi na kongresu Strokovne komisije za Slovenijo, ki se je vršil 22. maja l. l. v Ljubljani, vladalo vidno stremljenje za združitev vseh delavskih sil k enotnemu odporu proti reakciji, ki je z dneva v dan ostrejša.

To stremljenje je dobilo konkretni izraz v sprejetih resolucijah, v katerih je naglašena odločnost in pripravljenost svobodnih delavskih strokovnih organizacij v Sloveniji za skupen nastop z ostalimi delavskimi strokovnimi organizacijami, ki sicer ne slone na razrednih načelih, a so pripravljene skupno braniti priborjene pravice delavskega razreda.

Sodrug L. Sedej je že v otvoritvenem govoru pravilno ožigosal postavljanje nekakih takozvanih strokovnih organizacij od zgoraj, ki jih delavstvo noče, ki še do danes kljub terorju, ki ga vrše nad delavstvom, in demagoškimi frazami niso mogle prodreti v del. množice.

Glede na zahteve Jugorasa na beograjskem kongresu, da naj se vse delavske soc. ustanove takoj predajo izključno v roke Jugorasu in da naj se onemogoči del. razrednim strok. organizacijam vsako bodoče delovanje, je s. Sedej povdaril, da si delavstvo teh ustanov, ki si jih je samo in s težkimi žrtvami priborilo, ne bo dalo kar tako vzeti, ampak jih bo branilo. Značilno je, da ta „delavska organizacija“ ne zahteva volitev v delavske soc. ustanove, marveč jih hoče dobiti z dekreti.

Referati so bili stvarni in po njih so si mogli delegati ustvariti točno sliko razmer, ki stiskajo slovensko delavstvo v tovarnah, rudnikih, stavbah in delavnicah, kakor tudi malega kmeta, obrtnika in nameščenca. O sklepih in resolucijah bomo obširneje pisali prihodnjic.

Popolno enotnost na kongresu samemu je pač precej motilo to, da sta bili predloženi dve listi za novo ožjo upravo Strok. komisije. Krivi za to niso sodrugi, ki so bili vprašani uprave v opoziciji, marveč sodrugi okoli Splošne del. strok. zveze, ki so absolutno hoteli prevladovati v upravi Strokovne komisije. Opozicija je bila mnenja, da uprava, ki so jo predlagali odn. forsirali ss. Jakomin, Svetek in Arh ne more jamčiti za izvajanje sklepov kongresov URSSJ-a in Strokovne komisije. Ta bojazen je bila utemeljena, če pomislimo, kakšno stališče je zavzemal s. Jakomin do uredbe o minim. mezdah, a s. Svetek do sodelovanja z delavskimi organizacijami izven URSSJ Prav tako nejasen je še vedno ostal odnos s. Jakomina do sklepov kongresa URS-a v Zagrebu in drugih notranjih vprašanj v URS-u, o čemer bo tudi še treba govoriti.

Sodrugi iz opozicije so bili mnenja (in so še danes), da je Strokovna komisija ona delavska instance, ki je prva poklicana, da takoj reagira na vse dogodke in pojave, ki so v škodo svobodnega del. sindikalnega gibanja v Sloveniji, ne pa da jih iz katerihkoli vzrokov tolerira in še celo hvali. V tem je težišče pravilne sindikalne politike Strokovne komisije. Bilo bi torej potrebno, da bi bil odbor Strok. kom. tako sestavljen, da bi jamčil izvajanje take strokovne politike. Tako jamstvo pa bi nudil le odbor, ki bi bil izraz enotnosti URS-ovega gibanja. To pa kandidatna lista s. Jakomina ni bila. Ker se s. Jakomin ni pokazal pripravljenega za sporazum je prišlo do dveh list. Očividno leži torej odgovornost za to razcepljenost na s. Jakominu.

To nesoglasje na kongresu glede bodoče uprave pa nikakor ne sme povzročati niti najmanjšega nesoglasja pri izvajanju sklepov kongresa, temveč naj služi kot stvarno opozorilo vsakomur, ki bi od izvajanja teh sklepov le za las odstopil.

Tajniškemu poročilu Strok. kom. bibilo še marsikaj želeči. V njem ne najdemo niti sledu konkretne ocene

težkega in kritičnega položaja slovenskega delavstva in nameščentva. Sicer omenja več velikih in lokalnih stavk v pretekli poslovni dobi Str. k., ne poroča pa ničesar o vzrokih teh stavk, ne o uspehih ali neuspehih, ne o približnem obsegu teh gibanj. Tudi glede delavskih zaupnikov sta v poročilu navedeni dve poslovni dobi Str. k. zato, da se je lahko zaznamoval porast zaupnikov, kar bi bilo ravno obratno, če bi se obravnavala le zadnja poslovna doba. Nesmiselno je prikrivali — zlo, katero hočemo v bodočnosti odpraviti. Upati je, da bo prihodnje tajniško poročilo Str. k. vsaj približno nekakšen almanah dela in življenja organizacij Str. k. v Sloveniji, v katerem bodo sindikalni funkcionarji vedno lahko našli koristne podatke in statistike za svoje delovanje na terenu.

Kongres je podal smernice za bodoče delo. Apel s. Petejana ob zaključku kongresa na delegate, da poživijo svojo aktivnost, je bil živ in od srca. Na tej podlagi bodo funkcijo-

narji na terenu lahko pričakovali in zahtevali od svojih forumov, tako tudi od Str. k., vse opore. Če je ne bodo deležni, bodo vsi apeli le — prazno besedičenje. Glavno pa je, da se sedaj po kongresu delavci v sindikatih enotno in odločno lotijo dela!

Za Vaš obraz

Amam kremo

Z a š p o r t

Eca kremo

Za sončenje

Orehovo olje

Vse to dobite

v drogeriji

B. Šinkovec
Kranj, Prešernova 2

BERITE „SOBOTO!“

Nesmiselnost fašist. ideologije za nas

Slovenija zavzema tak zemljepisni položaj, da stoji na križišču raznih imperijalističnih (zavojevalnih) stremljenj. Eno takih stremljenj vodi s severa preko Slovenije k Trstu in na Jadransko morje, drugo grekmo naše Stajerske in Zidanega mosta na Balkan in tretje, z zapada ali jugozapada preko Slovenije v Podunavje, na vzhod in na Balkan. Vse te sile so usmerjene po poti, ki vodi skozi Slovenijo.

Sile, ki gojijo taka stremljenja, ta svoja stremljenja niti ne prikrivajo. Toda kar je še hujše, te sile hočejo ta svoja stremljenja tudi znanstveno utemeljiti in tako pripraviti svoji zavojevalni politiki, razen gospodarsko-politično tudi psihološko podlago, ki naj med nami samimi najde privrženec, ki bodo pripravljali ali trebili pot zavojevalni politiki nad Slovenijo in se pri tem celo navduševali nad srečo, ki jih bo doletela po nadvladi „od Boga poklicanega in čistega naroda“.

Imperijalizem se vedno poslužuje psiholoških in moralnih gesel v svoji borbi. Svojo požrešnost in lakomnost po sirovinah pokriva z gesli o kulturnem nosilstvu, kultiviranju barbarških plemen, boju proti brezbožnemu boljšeizmu, o božjem poslanstvu, o prenaseljenosti, rasistično utemeljeni poklicanosti svoje nadvlade v svetu itd. Za vsak kraj pride v poštev kraju odgovarjajoče geslo: v Španiji se borijo te sile proti boljševiski nevarnosti in za ohranitev tisočletne kulture španskega naroda; istega gesla se poslužujejo tudi na Kitajskem, čeravno so bile te sile že na delu, ko še ni moglo biti nobenega dvoma o nesmiselnosti tega gesla; v Abesiniji je šlo za kultiviranje abesinskega barbarškega naroda in za primerno deželo, ki naj sprejme odvisno prebivalstvo poklicanega in kulturnega naroda; v Avstriji je šlo za zgodovinsko poslanstvo, za en narod in eno raso. To so samo gesla, ki so jih te sile rabile pri svojih zadnjih zavojevalnih pohodih, ki še vedno trajajo. Nočemo govoriti o prejšnjih zavojevanjih v imenu krščanstva, kulture in civilizacije, katerih so bile deležne: Indija, Afrika, Amerika itd., čeprav o tem krščanstvu, kulturi in civilizaciji ni veliko sledu v že pred stoletji zavojevanih deželah. Za Slovenijo seveda pridejo v poštev spet drugačna gesla, ker smo že pokristjanjeni, kulturno in gospodarsko precej razviti, vsaj mislili smo doslej vedno tako in tudi naseljeni smo že dovolj, torej — kaj naj opraviči isto početje, kakor so ga doživeli Abesinci radi kulturne zaočalosti, Baski radi boljševiske nevarnosti itd.? Prvič, še nismo kulturno na dovolj visoki stopnji, na kratko: „Slovani so zgodovinski gnoj“, Slovenci pa še posebej: manjvredno alpsko ljudstvo...“, katerega je treba dvigniti vsaj na stopnjo, da bo sposobno služiti „najslavnejšemu ljud-

stvu“ tega sveta, „najplemenitejšim zastopnikom arijske rase“, ki jo je vsemogočni Bog določil „za vladarja sveta“. To je samo del te rasne teorije, ki pomeni enega od največjih nesmislov in katero ni mogoče resno vpoštevati. Gesla te teorije vodijo preprosto ljudstvo nujno v zablode tako da začnejo eni prezirati druge in se tako pripravljajo psihološka in moralna opravičila za nujnost, da se prezirano in manjvredno ljudstvo pokori „vzvišenemu in poklicanemu ljudstvu“, kar končno ne more privedi drugam, kakor — do vojne.

Omeniti je treba še, da ta teorija ni omejena na en narod. Več narodov se čuti ravno tako poklicanih da vodi in vlada, kar mora spet in nujno dovesti do medsebojnega obračuna med „poklicanimi“ — do vojne in vseh zločinov, ki so z njo v zvezi. Tega svojega „kulturnega“ poslanstva in iz tega nujno izhajajoče vojne sicer te sile niti ne prikrivajo, ampak celo propagirajo kot prečiščevalno in nujno sredstvo za človeštvo. In vsa ta teorija, vsa ta gesla, so svojstvo vseh fašizmov, vseh od črnih do rumenih. Vsa ta gesla služijo samo enemu cilju zavojevati in zaslužiti šibkejšo, po-teptati manjševilne in vse postaviti v službo vladajočih — v službo kapitalizma. Ker je na sedanji stopnji kulturnega življenja za vladajoči sloj težko držati cele narode v suženjstvu, naj sedaj to zaslužjevanje in stiskanje vrši ves „poklicani“ narod, ki naj tako vrši službo grajskega valpeta za nove gospodarje na še večjem posestvu. Če ima taka služba kakšen smisel za velike narode, z močno kulturno in organizatorično silo, kakšen smisel naj le ima za 1,5 milijonski narod Slovencev?

V nobenem slučaju naš fašizem, ki je nosilec navadne ideologije, ne more rešiti ne suženjstva in še manj zatiranja in izkoriščanja. Fašizem lahko zarije svoje korenine le tam v zemljo, kjer bi mogla imeti rasna teorija kak smisel za vladajoči sloj naroda in seveda, samo toliko časa, dokler bo ta sloj ostal vladajoči sloj.

Za nas fašizem ne more biti rešitev, ampak le zaton. Zaton, kot socialno, kulturno in gospodarsko razvit narod in pretvorba tega naroda v drugovrsten red — v pleme.

Mi pa hočemo živeti. Na svoji zemlji hočemo biti svoji gospodarji! Toda sami se ne bomo mogli rešiti železnega objema. Radi tega je naše mesto na oni strani, kjer se ne rabi sila in teror, ampak je demokracija prvo in zadnje moralno in politično načelo za vse in za vsakogar, torej tudi za nas Slovence, demokratično usmerjene Hrvate in Srbe!

Naše mesto torej ni na strani fašizma, ampak na strani demokracije, na strani miroljubja in mirnega sožitja med narodi sveta!

Ustavna zavest

Ni ga pri nas in okrog nas človeka, ki bi imel sam po sebi pravico vladati in gospodariti nad ljudstvom. Nihče, kdor ima kakršnokoli oblast nad ljudstvom, nima te oblasti od samega sebe, ampak od ljudstva in po zakonu. Sama vlada, t. j. ministri in njihovi pomočniki, imajo sicer oblast, toda vladati morajo po zakonu. Zakonov ni brez skupščine, ki je dolžna vlado nadzirati, a skupščine spet ne more biti brez ljudstva. Ljudstvo torej lahko — potom skupščine — vlado ne samo odstavi, ampak tudi spremeni zakon ali ga celo odpravi. Toda vse lo more ljudstvo samo po zakonu, po redu in to samo pri volitvah, a narodni zastopniki v skupščini, t. j. ustavnim potom.

Predvsem je torej potrebno, da pride ves narod do ustavne zavesti, t. j. do prepričanja, da res narod lahko sam odločuje o vsem tem, o čemer so doslej odločali samo naši gospodarji. **Brez te ustavne zavesti ne bo mogla ljudska politika, to je demokracija, napredovati niti za korak.** Narod ne bo mogel ničesar ukreniti v svojo korist. Stara politika naših gospodarjev sploh ni poznala ustavne zavesti, nova politika pa zanjo prav veliko ne mara, a ljudski politiki je ustavnost, kakor smo že povedali, naravnost temelj. Stara politika naših gospodarjev se je ravnala po željah posameznikov (vladarjev in velikašev), nova politika pa po željah posameznih stanov (duhovnikov, odvetnikov, podjetnikov), a pogosto je veliko kokerirala tudi s starimi gospodarji in vlado, ne zira se se na narod, razen na dan volitev. Radi tega je ustavna zavest ljudstva precej šibka in pomeni ta šibkost veliko zapreko za naš politični napredek. Večji del našega ljudstva nima samozaupanja, nima vere vase, ampak se še vedno boji, misleč, da je sedanja vlada mogočnikov vsemogočna in da bo večno trajala. To napačno mnenje moramo razločno pobijati in razgnati, a obenem širili in utrjevati misel, da je narod nad vsem.

Politično življenje v zadnjem času je polno grehov proti ustavnosti in ustavni zavesti naroda. Glavna sredstva teh grehov so nasilje in laž v najrazličnejših oblikah, a glavni slujči so:

Z nasiljem grešijo proti ustavnosti: 1.) kadar oblastva ne dovoljujejo ljudstvu, da se po zakonu sestaja in dogovarja o političnem delu, ali kadar nekdo ne postopa po zakonu, ko ovira politični sestanek ali zborovanje;

2.) kadar nekdo svoje politične naspornike napada, jih blati, jim grozi, ali celo škoduje, a nasprotno politične sestanke ali zborovanja ovira ali celo onemogoča.

Po knjigi: Zbrana dela, od A. in Stef. Radiča, knjiga VII.

INSERIRAJTE v „SOBOTI!“

KULTURNI PREGLED

„Cankarjeva družba“ napoveduje za prihodnje leto izdajo sledečih štirih zelo aktualnih knjig: **Koledar**, katerega glavni del bo posvečen našemu geniju Ivanu Cankarju in bo prinesel tudi mnogo zanimivega iz življenja naših izseljencev v Franciji, Ameriki in drugih delih sveta; roman slavnega francoskega pisatelja in Nobelovega laureata Roger Martin du Gar-a „Taki so ljudje“, nadalje Arthur Kösslerjev „Španski testament“, kjer pisatelj kot vojni poročevalec angleškega časopisa „News Chronicle“ opisuje svoje doživljanje v španski državljanski vojni in trpljenje v Francovem ujetništvu; kot četrta knjiga je napovedana „Pomlad človeštva“ od dr. Živka Topalovića, ki nam predoči razvoj človeka od njegovega postanka do nastanka države. Ta knjiga je potrebna vsem, ki se bore za novi družabni red

V „Studijski knjižnici“, ki posluje v knjižnici Narodne čitalnice v Narodnem domu vsak ponedeljek in petek od pol 20. ure dalje je med drugimi na razpolago:

„Dejanje“, mesečnik za gospodar-

Domache vesti

† Josip Weinberger

Oj, zdaj pa nikdar več.....

In tako je odšel v večnost, ravno ko bi imel polno dela na svojem vrtu, ravno ko bi spet mogel hoditi nadzoroval nove gradnje in pregledaval ribji zarod po okoliških vodah tja do Zanita in Petra pod gorami ter ob večerih pripovedovati o svojih poih prijateljem.

Pokojni davčni asistent Josip Weinberger je bil pred dobrimi 72 leti rojen v Kranju. Iz malih razmer se je dvignil z vztrajnim delom in odlično marljivostjo na ugledno uradniško mesto. Bil je dober svetovalec v vseh vprašanjih, zato je imel tudi v pokojni obiskovalce od vsepovsod, miru pa nikoli. V javnem življenju je bil vedno odločen naprednjak, ki ni zapustil svoje smeri niti v najbolj nerodnih trenutkih. Jasno, da je bil lovec in ribič, da je bil bližje naravi in njenim lepotam, sicer pa sokol izza mladosti in do zadnjega ponosen na vsak sokolski uspeh.

Zato so prišli na pogreb vsi pokojnikovi dragi: stanovski tovariši, Kranjci in okoličani, lovci, gasilci in sokoli. Slednji so bili zastopani v vsemi oddelki in s tremi prapori, ustanovitelji društva za naraščajskim praporem, kateremu so kumovali družno s pokojnim bratom. In vsi so dopovedovali: Ti ne veš....., težko nam je slovo. Izzvenili sta žalostinki, zvenel pa bo še dolgo pokojnikov: Oj, zdaj pa nikdar več..... Spoštovani rodbini odkrito sožalje!

Na pozdravno brzojavko Nj. V. kralju Borisu III., poslano 11. maja 1938 ob priliki poseta Plovdivskega pevskega zbora je prejel direktor gimnazije g. dr. Dolar S. za društva sledečo zahvalno brzojavko:

Palais — Sofia

Blagodarja sardečno na vsički za ljubeznite pozdravljenja

Boris

Za svojo 70-letnico sem prejel toliko prisrčnih čestitk, da se ne morem vsakemu posebej zahvaliti, zato se na tem mestu vsem najprisrčneje zahvaljujem. Korošec Anton, veterinar, inspekt. v p. v Kranju.

PLAČUJTE REDNO NAROČNINO
Vse naročnike, ki so z naročnino v zamudi, prosimo najljubneje, da nam odpadajočo vsoto nakažejo sigurno do konca tekočega meseca. Raynotako prosimo vse prijatelje „Sobote“ da naš list povsod priporočajo, da nam pridobivajo novih naročnikov in da zahtevajo „Soboto“ v vseh javnih lokalih! Naš čekovni račun ima št. 17497 ter se glasi: „Sobota“, uredništvo in upravništvo, Kranj

stvo, kulturo in politiko. Izšla je zelo obsežna (52 strani) 5. številka, katere vsebina je sledeča: E. Kocbek „Kultura in Slovenci“, Helena Jaklič „Služkinje“, A. Kolar „Nejasen smisel“, J. Jurač „Listek v trafiki“, Fr. Vodnik „Prevrednotenja“. Ta številka prinaša tudi prispevke v vezani besedi Antona Vodnika (Večerne sence, Mavrica) in urednika (Prošnja za razsvetljenje, Mreža). „Književna poročila“ prinašajo kritične sestavke o novejših književnih delih. Revija zaključuje rubrika „Iz revij“, ki prinaša izvlečke aktualnih člankov inozemskih revij.

„Misel in delo“ (kulturalna in socialna revija). Obširna dvojna številka (4-5) te odlično urejane revije prinaša uvodni članek „Narodna koncentracija“, nato slede daljši prispevki B. Borke; Zagrebške in beograjske revije, dr. St. Bajiča; Francoski moderni statut dela, dr. Fr. Derganca Medicina in filozofija. V „Obzorniku“ se vrstijo krajši sestavki iz notranje in zunanjepolitičnega življenja brez širših komentarjev. Istotako je podan tudi socialni pregled. Obsega pa ta rubrika tudi razglabljanja o pisanju naših revij, o raznih obletnicah in o

Promenadni koncert. Turistični odbor mesta Kranja priredi v nedeljo 29. t. m. ob 11. uri dopoldne promenadni koncert v parku pred Narodnim domom. Igrala bo godba glasbenega društva Kranj.

VSAKOVRSNE OBLEKE, blago za obleke, nepremočljive suknjice, klobuke, srajce itd. nudi v veliki izbi ALBIN JAZBEC V KRANJU

Izlet motokluba Ilirije v Trst. Za binkošne praznike v dnevih 5. in 6. junija priredi motoklub Ilirija izlet svojih članov motociklistov v Trst k mednarodnim dirkam na dirkališču „Montebello“. Odhod iz Kranja ob 6. uri zjutraj. Zbirališče pred Staro pošto v Kranju. Povratek v poned. zvečer. Prijave sprejema za motosekcijo Kranj in okolico tajništvo sekcije: Kobi Mirko „Soko-obleke“ Kranj, Tavčarjeva 6, samo do 30. t. m. Istotam dobite tudi potrebne informacije. Za člane z malimi motorji posebej preskrbljeno. Izleta se lahko udeležijo tudi avtomobilisti. Skupni triptih in polni list. Pohitite s prijavi!

Podružnica S. P. D. v Kranju javlja, da je Prešernova kočna na Stolu od 28. maja naprej stalno odprta in oskrbovana. Planinci, obiščite to Vašo najvišjo postojanko! — Interesenti za izlet v Tatro in na fotorazstavo v Prago dobe lahko prospekte pri društvenem tajniku.

Opozarjamo vas na knjižni program Cankarjeve družbe za leto 1938/39, katerega prinašamo v današnjem „Kulturnem pregledu“. — Knjige si naročite pri poverjeniku „Delavske politike“ ali pa tudi v upravi „Sobote“. Postanite člani Cankarjeve družbe! Ne odlašajte s plačilom članarine za letošnje knjige!

Na drž. realni gimnaziji v Kranju bo razstava ročnih del in risb dne 29. maja od 9. do 17 ure, in sicer v II. nadstropju.

Poziv kranjskemu meščanstvu! Za II. državni trgovski kongres, ki se vrši v Ljubljani v času od 10. do 13. junija se rabi večje število sob tudi v Kranju za slučaj, da Ljubljana ne bode mogla prenočiti vseh prijavljenec. Obračamo se na kranj. meščanstvo, da prijavi sobe, postelje ali divane, ki bi jih odstopili za prenočevanje 11. in 12. junija ter navedejo višino odškodnine. Prijave sprejema Združenje trgovcev in Putnik (Mestna hranilnica), kakor tudi vsi trgovci.

CEVAPČICE — RAZNICE vsak dan od 6. ure popoldne naprej — restavracija NARODNI DOM

Vsem posestnikom radio-aparatur! Poštna uprava sporoča, naj se vsi lastniki aparatov v slučaju kakršnihkoli radio-motenj obračajo na g. Fr. Jakliča, trgovca z rad. potr. v Kranju ki je od poštne direkcije pooblaščen za stalno nadziranje vseh električnih naprav in aparatov, ki bi motili točen sprejem.

drugih problemih. „Poročila“ zaključujejo revijo; so to prav pikre zbadljivke na naša kulturna, gospodarska, politična in druga dejanja.

„Bilten“ (jug. antimarksističnega komiteta, Beograd). Vsebinska 9. številka obsega: 1. V čem je opasnost komunizma. 2. Problem zakona (braka) v Sovjetski Rusiji. 3. Naši marksisti v Španiji. 4. Življenska pol ruske žene. 5. Aktivnost kominterne v Rumuniji itd. List je tiskan izključno v cirilici.

„Mladi Prekmurec“. Izšla je 7.—8. številka. mlade krepko se uveljavljajo revije. B. S. je prispeval: O ustvarjanju, Kastelski Jože: Srečanje. Priobčeno je nadaljevanje: Kako so nekoč potujčevali mlade Prekmurce in pesmi Freda Kališa, Franca Murčiča, Seliga, Krivea in Hajdinjaka. „Zapiski“ prinašajo obilo zanimivih člankov. Prav tako pestra je tudi rubrika „Razno“. Revijo toplo priporočamo.

Revija „Krug“ ustavljena. Publicistični tednik, ki je izhajal v Beogradu po ukinitvi „Javnosti“, je na predlog drž. tožilstva ustavljen. Tednik se je zavzemal za liberalno, protiklerikalno demokracijo v okvirju jugoslovanskega unitarizma.

Proja izdelki

KOLINSKA TOVARNA HRANIL D. D. LJUBLJANA

Razpis. Ker I. licitacija za vzdrževalne zgradbe na državnih cestah št. 2 in 51 razpisana s tu. razpisom T. No. 488/3—C od 30. aprila 1938 ni uspela, razpisuje tehnični razdelek sreskega načelstva v Kranju II. javno pisarno licitacijo v skrajšanem roku na dan **7. junija 1938 ob 11. uri** v pisarni tehničnega razdelka. Vsi pogoji so razvidni iz razpisa T. No. 488/3 ex 38 o I. javni pisarni licitaciji. — Tehnični razdelek sreskega načelstva.

Soferski izpiti poklicnih soferjev in samovozačev motornih vozil, se bodo vršili za srez Kranj, Radovljica in Škofja Loka v petek dne 3. junija 1938, ob 8. uri pri sreskem načelstvu v Kranju. Interesenti naj svoje pravilno opremljene prošnje, pravočasno vložijo pri sreskem načelstvu v Kranju. Sreski načelnik

LUXOR ČEVLJE

ROXI-RIVIERA
SANDALETE
v vseh barvah kupite pri
VLADO KRANJCU V KRANJU

Nenadoma je preminul splošno priljubljeni mestni stražnik g. Kette. Nevzdržne razmere in dosledno preganjanje slovenskega življa na Primorskem ga je že pred mnogimi leti prignalo v Kranj, kjer je pošteno in vestno izvrševal poverjene mu naloge in težko službo, ki baš v Kranju ni enostavna. Ranjki je bil še do 3. ure zjutraj v službi, ob 6. zjutraj pa se je že poslovil od tega sveta. N. p. v. m.! Ožaloščenim sorodnikom iskreno sožalje!

Jezersko cesto smo le preveč hvallili; ob vsakem dežju se že sedaj pokažejo precejšnje jame, katere morajo potem kar stalno zasipavati, kljub temu, da je šele dober mesec, odkar smo to cesto regulirali. Zgleda, da je tem nedostatkom kriv slab porfirni gramoz, ki je v kamnolomu predolgo odkrit in je takorekoč že na meslu toliko oksidiral, da na zraku in v dežju veliko prehitro razpade. Že navaden gramoz je odpornejši od takega porfirja, predvsem pa mnogo cenejši.

Vodovodna mizerija se je že začela. Dežuje še vedno vsak drugi dan, toda vodo nam zapro običajno kar vsak dan tako-le od 8. ure zjutraj pa do petih popoldne. Ker je nemogoče, da bi bilo tem nedostatkom krivo pomanjkanje vode, zato pozivamo pristojne kroge, da to vprašanje že vendar enkrat uredi. Nikakor ne gre, da bi bilo radi čiščenja kakega ribnika ali podobnih zadev celo mesto pol dneva brez vode in bi morali stati vsled takih razmer tudi obrtniški ali pa industrijski obrati, ki rabijo za redno funkcioniranje svojih naprav vodo ves dan. Prav dobro se spominjamo, da je občina še lansko poletje prepovedala škropljenje vrtov zakaj nebi potem podvzela podobnih ukrepov tudi v drugih slučajih?

Kdor
preživi svoj dopust
V DALMACIJI
bo najboljši postrežen
V PENSIONU
„BALKAN“
V CAVTATU
PRI DUBROVNIKU

Celodnevna oskrba
od 45.— do 65.— din
Vodstva, kuhinja in
vsa postrežba v
SLOVENSkih ROKAH!

Večjo množino
premog. pepela
(leša)
odda **brezplačno** takoj
tovarna „INTEX“, Farovška loka

Delavska politika je prinesla prejšnji teden vest, da je stavbenik Tomažič, ki gradi novo ljudskošolsko poslopje, odpustil vse delavce ter ustavil vsa dela pri tej zgradbi, ker mu občina ni redno izplačala vseh že zapadlih zneskov. Te dni pa to poročilo v toliko popravlja, da je stavbenik vse odpuščene delavce pozval zopet nazaj v delo. Dolžnost naše občine bi bila, da svoje obveznosti pravočasno regulira in tako prepreči, da se take in podobne govorice, ki kaj lahko škodujejo ugledu in kreditu mestnih financ, razširjajo po naši domovini.

Divjanje se je že začelo. V mestu se je zopet pojavil avto, znan že iz prejšnjih let, ki prav resno ogroža življenje pasantov in posebno na vseh prehodih in ovinkih neoziraje se na cestno-policijske predpise z nezmanjšano brzino divja po cestah. Opozarjamo oblast in odgovorne činitelje, da prometni predpisi veljajo za vse in vsakogar ter prosimo, da z energičnimi ukrepi to življenje nevarno dirkanje po mestnih cestah enkrat za vselej prepreči. Po predpisih zakona o občinah ima za varnost prometa skrbeti občina sama.

Tabor krščanskih socialistov na sv. Joštu je bil zelo dobro obiskan, samo govornike je naporna hoja navkreber tako prevzela, da sploh niso spravili glasu iz sebe. Čudna klima vlada v naših krajih! — Prirediteljem pa so takoj uslužno priskočili na pomoč člani JRZ in ZZD na svetem Joštu in jim posodile popolnoma spočite govornike, ki so v vznešenih besedah hvalili delo svojih organizacij na socialnem polju, za kar se jim je zbrano delavstvo zahvalilo z urnebesnim ploskanjem, ki se je gotovo slišalo tudi v Kranju. — Popoldne se je vršila ob ubranih zvokih izborne delavske godbe iz Vevč zelo dobro obiskana veselica JSZ na Laborah, katere se je udeležilo nad 1000 ljudi, ki so s tem dokazali, kako močno je vkoreninjena kranjska JSZ med delavstvom in kakšne simpatije uživa. Le dopoldanskim govornikom s svet. Jošta niti njihovih kranjskih pripadnikov ni bilo na spregled, kar pa stvari ne bo škodovalo, ker bi sicer v farovžu lahko zvedeli, da smo celo — plesali!

STRAZIŠČE

Veliko javno tombolo priredi Sokolsko društvo v Strazišču v nedeljo dne 29. maja t. l. ob 3. uri popoldne na Pantah pred gasilskim domom. Srečne čakajo lepi dobitki: krasna spalnica iz trdega lesa, lepa, moderna kuhinjska oprava, 5 moških in tri ženska kolesa, moderen štedilnik, več vreč moke in še nad 300 lepih dobitkov. Tablice samo po din 2.50. Ne zamudite ugodne prilike!!! V nedeljo 29. t. m. vsi v prijazno Strazišče!

OBLEGITE SE!

elegantno dobro in poceni
ob prihodu v Ljubljano.
Novosti za dame in gospode
v ogromni izbiri kupite
vedno najugodnejše

V MANUFAKTURI NOVAK
LJUBLJANA — KONGRESNI TRG 15
PRI NUNSKI CERKVI

Stavbno steklarstvo **COLNAR-KRANJ**
porcelan-šipe-steklenina

ČEVAPČICE RAZNJIČE

dnevno od 6. ure naprej, v nedeljah že ob 3. uri pop. dobite
**V RESTAVRACIJI
NARODNI DOM**
Vsak dan sveže pivo
Prvovrstna vina
Priporoča se **MAKSO RES**

PRIMSKOVO

Edini viden uspeh naše priključitve k mestu Kranju je par žarnic na glavni cesti od mostu naprej, dočim je večina poti in važnejših dohodov še vedno v temi. Par dni pred občinskimi volitvami se je sicer pojavila v naši vasi komisija radi nove občinske poti, ki naj bi vezale Primskovo s Klancem, toda še danes mora precej naših občanov prebroditi po par nepotrebnih ovinkov predno srečno prirajža domov. — Najhujše pa je z našimi hišnimi številkami: vrstni red je tako kompliciran in številke so na tak čuden način razmetane po vasi, da se niti domačini ne spoznajo več v rodni vasi. Celo nek znan kranjski zdravnik je ob velikonočnih praznikih iskal nad dve uri svojega bolnika, čeprav je dobro poznal njegovo ime in hišno številko. Še naši pismonoše si niso vedno na jasnem, Bog obvari pa, da bi prišel v našo vas nov poštar: ta bi rabil najmanj teden dni, da bi raznosil samo enkratno pošto na prave naslove! Skrajni čas je, da se tej zmedi napravi že enkrat konec, sicer bomo morali poklicati na pomoč iz Jugoslovanske tistega učenega gospoda, ki sestavlja bilance — za davkarje, seveda če se slučajno nahaja v naši mili domovini.

VOGLJE

Keglanje za kolo, katero prireja tukajšnje Društvo kmetijskih fantov in deklet se zaključuje v nedeljo 29. maja Društvo vabi vse prijatelje tega lepega sporta, da se nagradnega tekmovanja polnoštevilno udeležijo, ker je popolnoma novo kolo za cela dva dinarja še vedno na razpolago vsakomur, ki ima ravno roko in — malo sreče!

Cesta skozi našo vas je bila še pred par leti banovinska. Iz neznanih vzrokov pa jo je cestni odbor proglasil za občinsko cesto I. reda; je pa v takem stanju, da bi človek ob malo močnejšem dežju posebno pomlad ali pa v jeseni prav lahko kar obtičal v blatu, če si nebi pomagal z vsemi močmi naprej. Nedavno je imel g. župan občine Senčur v Vogljah se-

stane s tuk. posestniki. G. župan je poročal, da mu je g. ban obljubil, da pride cesta nazaj pod cestni odbor ako se prizadete vasi obvežejo za kuluk. Vas Voglje bi tako navozila 130 kub. metrov gramoza. Voklo 100, Prebačevo 50, Zg. Brnik pa ima oddeljene tri km te ceste. G. ban je obljubil podporo menda le, če pridejo delavci iz Dolenjske in Prekmurja. Mi vsi želimo, da bi ja čim preje prišli in takoj pričeli z delom, ker je res že skrajni čas. Obljub imamo že več kot dovolj, pred volitvami jih pa navadno kar dežuje, po volitvah pa bomo gazili zopet — blato!

CERKLJE

V nedeljo 22. t. m. je imela cerkljanska mlekarica zadruga svoj redni letni občni zbor. Udeležba je bila precejšnja, kar gre nekoliko na račun tudi temu, da je bilo po občnem zboru — izplačevanje mleka.

Cerkljanski obč. cestni odbor si dovolimo opozoriti na to, da ovira promet na občinski poti skozi Vasco več živih meja, ne pa samo ena. Tudi žive meje občinskih odbornikov niso izvzete!

V naši občini je letos živahno stavbno gibanje. Gradi se na vseh koncih in krajih. Ljudje radi sigurnosti zadržavajo ves denar, kolikor ga morejo izvleči iz hranilnic.

ZGORNJI BRNIKI

Prostov. gasilska četa prireja na keglšču gostilne Remic nagradno kegljanje. Srečne dobitnike čaka mnogo lepih nagrad, zato vabi društvo vse prijatelje, da se tega tekmovanja polnoštevilno udeležijo, ker morejo že za celih 2 din pridobiti lepa in vredna darila.

BLED

Na članskem sestanku tukajšnjega Sokola je prišlo po zaključni razpravi o bodočih nastopih in splošnem društvenem delovanju do zelo resnega pogovora. Ugleden član je opozarjal na delovanje nekaterih pripadnikov, ki s sokolsko idejo ni nikakor združljivo in ki naravnost nasprotuje vzvišenim naukom sokolskih vzornikov Tyrša in Masaryka o borbi za bratstvo, svo-

MALI OGLASI

Vsaka beseda Din 1.—; Iskanje služb in mali oglasi soc. značaja vsaka beseda 50 para; prve tri besede debeleje tiskane. Uprava „Sobote“ Kranj, Bleiweisova 7

Proda se
po zelo ugodni ceni skoraj nova sobna oprava. Naslov v upravi.

Gostilno
v Kranju ali na Gorenjskem vzajem takoj v najem. Ponudbe s pogoji na upravo „Sobote“ pod „Promet“.

Natakarico
pridno in hitro rabim za vsako nedeljo popoldne. Naslov v upravi.

Separirano sobo
s posebnim vhodom v novi hiši išče gospod. Ponudbe z navedbo cene na upravo pod „Soliden“.

Chianti-steklenice
čiste, večjo množino prodam takoj. Naslov v upravi.

27 leten fant
pošten, trezen in vaje vsakega dela želi službe. Naslov v upravi.

Tiskarna „Sava“ d. d.
Kranj
Knjigarna — Knjigovoznica — Štampiljke
Zaloga vseh žolskih potrebščin

Inserirajte v „SOBOTE“!

„IDES“ TVORNICI ČRNILA IN KEMIČNIH IZDELKOV **KRANJ**

OLJE

ZA KOLESIA IN ŠIVALNE STROJE
V KANTICAH, STEKLENICAH ALI ODPRTO

Zahvala

Za vse izraze iskronega sočaljja ob smrti našega ljubljeneja

JOSIP WEINBERGER-ja
davč. asist. v pok.

kakor tudi za častno zadnje spremstvo se vsem, osobito pa Sokolu, gasilcem in lovcem najprisrčnejše zahvaljujemo.

Posebno hvaležnost pa smo dolžni častiti duhovščini, požrtvovalnemu g. dr. Novoseljskiju, pevcem in vsem darovateljem prekrasnih vencev.

Rodbina Weinbergerjeva in ostalo sorodstvo

bodo in enakost. Ker je to vprašanje ravno v današnjih resnih časih in še posebno z ozirom na ogroženi položaj bratske čehoslovaške republike kot zibelke Sokolstva prav posebne važnosti, zato bomo skušali v eni prihodnjih številkih v izčrpnem članku obravnavati ta problem s splošnega stališča, da bi se tako ognili vsakim lokalnim debatam, ki stvari lahko samo škodujejo.

Ko bi bili v vseh pogledih tako gospodarsko in tehniško napredni, kakor sm ov pohištvem mizarstvu, bi bila Slovenija najnaprednejša država v Evropi. Vendar so dani vsi pogoji za naš gospodarski in tehniški napredek; imamo dovolj naravnega bogastva in tudi sposobni smo dovolj, da bi lahko tekmovali z naprednejšimi narodi. Predvsem moramo dobiti našemu času ustrezajoče ceste, ki so žile gospodarskega organizma. Slovenija mora dobiti moderno cestno omrežje, ker je to v gospodarskem in splošnem interesu vse države. Naše stoletje je stoletje prometa, gibanja.